

67 ปี
มศว
 28 เมษายน วันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข่าวประชาสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000
 ภายใน 15666 โทรศัพท์/โทรสาร 02-259-6172

จากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับประจำวันที 29 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2559 หน้า 1 มูลค่าข่าว 1,356,984.-

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ได้ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

เต็มความร่วมมือให้กับ
การแพทย์แพนไทย

▲ วอลต์ อาร์ท แสดงรูปสัญลักษณ์
 ได้แก่ พระโกศชัยคุรุไวฑูรย์ประกาศน
 กาศ (พระกริ่ง) นมอชีวโกมารักษ์
 ฤาษีดัดตน เห็น ประธาน เจส
 ทัศน์วาทไทย เป็นต้น

เรื่องจากปก

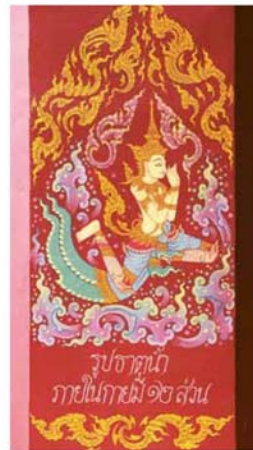
เรื่อง : ปิบอนงค์ ปานชื่น
 ภาพ : ปราโมทย์ พุทไธสง,
 จุลดิศ อ่อนละมุน

ก รุงเพนวันอาทิตย์ ชวนไป
 ถอดรหัสความคิดที่อยู่เบื้องหลัง
 ประติมากรรมหม้อยาขนาดใหญ่
 สูง 4 เมตร กับประติมากรรมประดับผนัง
 หน้าอาคารกรมพัฒนาการแพทย์แผน
 ไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวง
 สาธารณสุข
 หม้อยาหมายถึงอะไรกัน และ
 สัญลักษณ์ที่อยู่ตรงผนังเป็นใครกันบ้าง
 ไปค้นหาคำตอบพร้อมกัน

หม้อยาไทย

ประติมากรรมกึ่งเสมือนจริงรูปทรง
 หม้อยาไทยเส้นผ่านศูนย์กลาง 3.5 เมตร
 สูง 4 เมตร เกิดจากแนวคิดของ **อริญ
 วาณิชกร** ที่นำเอาเส้นโค้งของหม้อยาไทย
 มาเป็นโครงสร้างของประติมากรรม
 โดยมีองค์ประกอบเป็นเสา 4 เสา
 สื่อความหมายถึง การแพทย์แผนไทย
 4 ด้าน ได้แก่ เวชกรรมไทย เภสัชกรรมไทย
 ผดุงครรภ์ไทย และ หัตถการนวดไทย
 นอกจากนี้ในแต่ละเสายังมีเส้น
 ประการอบอยู่แต่ละ 10 เส้น แทนรหัสของ
 สมุนไพรไทย เส้นวงกลม 5 วงแสดงถึง
 ยุทธศาสตร์และมีประสงคของการมการ
 แพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

▲ ประติมากรรมรูปหม้อยาไทยและวอลต์ อาร์ท
 นักรวมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

▲ ภาพจิตรกรรมวาดโดย จักร บัณฑิต

5 ด้าน

เสาทั้ง 4 ยังเป็นตัวแทนของธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ ในขณะที่ความโปร่งของ โครงสร้างสื่อถึงความเป็นอากาศธาตุ

ความน่าสนใจของประติมากรรม ขึ้นนี้ยังอยู่ที่การตกทอดของเงาที่เกิดจาก ลวดลายฉลุอวลัดลักษณะของการแพทย์แผนไทย ซึ่งศิลปินใช้แทนความหมาย ของวิญญานธาตุ

“เงาที่ตกทอดที่เคลื่อนไหวและ เปลี่ยนแปลงไปตามวันเดือนปี แทนความหมายของชีวิตและความเป็นอมตะของ ภูมิปัญญาของการแพทย์แผนไทยที่เป็น อมตะและอยู่คู่กับสังคมไทยมาตั้งแต่อดีต มาจนถึงปัจจุบันและสืบต่อไปยังอนาคต” อรุณ ผู้สร้างสรรค์ผลงานบอกกับเรา

ประติมากรรมประดับผนัง

ประติมากรรมประดับผนัง หรือ วอลล์ อาร์ต เป็นผลงานศิลปะอีกชิ้นหนึ่ง ที่สร้างความโดดเด่นและตกย้ำอัตลักษณ์ ของการแพทย์แผนไทยได้อย่างแจ่มชัด

ต่อข้อสงสัยที่ว่า ลายเส้นที่ประกอบ ในประติมากรรมนั้นสื่อความหมายถึง ใครกันบ้าง

อรุณ กล่าวว่าเป็นการถอดรหัสจากคำ สำคัญของการแพทย์แผนไทยที่สอบถาม จากหมอไทยและผู้รู้ แล้วนำมาคัดเลือก ออกเป็นลายเส้นที่อาศัยเส้นโค้งเว้าตามแบบ ศิลปะไทย ประกอบไปด้วย พระไภษัชย-คुरुไวฑูรยประภาตถาคต (พระกัริง) ในมือถือ ตรีผลาหรือยาอายุวัฒนะ

บรมครูแพทย์แผนไทยหมอ ชิวโกมารภักจ์ ฤาษีตัตตน เส้นประธาน เฉลว รวมไปถึงเอกลักษณ์ที่ทางกรม พัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ ทางเลือกต้องการเผยแพร่ คือ การนวดไทย จึงมีภาพการนวด หม้อยา และลูกประคบ อยู่ด้วย

โดยประติมากรรมสร้างขึ้นจากแผ่น สแตนเลส ใช้การผลิตแบบเลเซอร์ คัท ซึ่งศิลปินกล่าวว่าตอบสนองภาพลักษณ์

ที่ผ่านการลดทอนรูปร่างให้มีความเรียบง่าย ตลอดจนสอดคล้องกันในแบบองค์รวมได้ เป็นอย่างดี

ศิลปะกับการสร้างภาพลักษณ์

ประติมากรรมหม้อยาและวอลล์ อาร์ต กล่าวได้ว่าเป็นผลงานต่อยอดจาก ทัศนนิพนธ์ ของ อรุณ วานิชกร อาจารย์

▲ ภาพจิตรกรรมบนเสาที่บอกเล่าเรื่องราวการแพทย์แผนไทย

ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ครินครินทรวิโรฒ ที่พิสูจน์ให้เห็นว่างาน ศิลปะการออกแบบสามารถนำมาบูรณา การการแพทย์แผนไทยได้อย่างตรงทาง สุนทรียภาพ ทั้งยังสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้ มีความร่วมสมัย โดยเฉพาะถ่ายทอดความ รู้สึกที่เป็นนามธรรมให้ผู้คนได้รับรู้และ ซาบซึ้งได้ง่ายขึ้น

“ในการทำทัศนนิพนธ์มีข้อกำหนดว่า ต้องเป็นเรื่องที่มีอมแพคต่อสังคม ดังนั้น ต้องเป็นเรื่องระดับชาติ ทำให้ผมมองไปที่ การแพทย์แผนไทยที่ไม่ค่อยมีการบูรณาการ กับการออกแบบสักเท่าไร

ย้อนไปในสมัยรัชกาลที่ 1 กับ รัชกาลที่ 3 มีพระราชดำริ ให้สร้างจารึก เผยแพร่ความรู้ รวมทั้งฤาษีตัตตนที่วัดโพธิ์ หลังจากนั้นขาดหายไป ในรัชกาลที่ 9 รัฐบาล ส่วนงานต่างๆ ได้มีการพัฒนาและบูรณาการ แพทย์แผนไทยขึ้นมาใหม่ จึงเป็นเหตุผลที่ ผมสนใจประเด็นนี้”

ค้นหาเอกลักษณ์และภาพจำ

สัญลักษณ์งูพันคบเพลิง เป็น สัญลักษณ์สากลของวิชาแพทย์ศาสตร์ของ ตะวันตก **หยินหยาง** เป็นสัญลักษณ์ของ การแพทย์จีน แล้วสัญลักษณ์ของการแพทย์ แผนไทย คือ อะไร ?

อรุณ ทำการศึกษาเบื้องต้นพบว่าเดิมใช้

สีสกรกันเป็นตัวหนังสือ ดังนั้นจึงไปศึกษา วิจัยเพื่อค้นหาอัตลักษณ์ของการแพทย์ แผนไทยจาก สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย ประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร และ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและ การแพทย์ทางเลือก

จนได้พบกับคำสำคัญ ได้แก่ เวชกรรมไทย เกษตรกรรมไทย ผดุงครรภ์ไทย นวดไทย และ ฤาษีตัตตน นำไปสู่การสกัดช ีภาพจากแบบจริงแล้วมาคัดเลือกให้เป็น ลายเส้นร่วมสมัย พร้อมกับเทียบสีสมุนไพรร เพื่อนำมาใช้

ผลงานต่อยอด

หลังจากได้รูปสัญลักษณ์แล้ว อรุณได้ ทำการศึกษาต่อด้วยการออกแบบภาพสื่อ ความหมายถึงอัตลักษณ์การแพทย์แผนไทย ทำให้ได้ภาพสัญลักษณ์ที่มาจากคำสำคัญ เพิ่มเติม

ได้แก่ พระไภษัชยคुरुไวฑูรยประภา ตถาคต (พระกัริง) บรมครูแพทย์แผนไทย หมอชิวโกมารภักจ์ ฤาษีตัตตน เส้นประธาน 10 เฉลว นวดตัว นวดคอบ่าไหล่ นวดน้ำมัน นวดเท้า ลูกประคบในพาน รวมไปถึง แม่และเด็ก

“ผู้บริการกรมพัฒนาการแพทย์แผน ไทยฯ บอกว่ายากให้ต่อยอดผลงาน

▲ สวดสายฉลุที่สื่อถึงอัตลักษณ์ของ
การแพทย์แผนไทย

▲ ตัวอย่างผลงานออกแบบสัญลักษณ์
การ นวดตัว ที่นำมาต่อยอดเป็น
ประติมากรรมขนาดเล็ก

ตัวอย่างงานออกแบบที่ทำให้อาคารของกรม
พัฒนาการแพทย์แผนไทยมีเอกลักษณ์แตกต่าง
จากอาคารที่อยู่ในละแวกใกล้เคียง แสดง
พื้นที่จำเพาะของการแพทย์แผนไทย ผมจึง
ได้สร้างประติมากรรมวอลลัส อาร์ต และ
หม้อยาขึ้นมา ติดตั้งที่บริเวณหน้าจั่วของ
ผนังอาคาร และพื้นที่หน้าอาคาร”

เล่าเรื่องด้วยภาพ

หลังจากปรับภาพลักษณ์ด้วยงาน
ประติมากรรมที่มีความร่วมสมัย สร้างความ
รู้สึกใกล้ชิดกับคนรุ่นใหม่ได้มากขึ้น ทางกรม
พัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ ยังต้องการสร้าง
กุศโลบายให้กับนักศึกษาแพทย์แผนไทย
รวมไปถึงคนที่เข้ามาใช้บริการการนวด ผู้คน
ที่เดินทางมาติดต่อราชการ หรือผ่านเข้ามา
ได้รับรู้ว่าการแพทย์แผนไทยยังมี
องค์ความรู้ที่มากและหลายหลาก

อรัญจึงได้รับมอบหมายให้ออกแบบ
อีกครั้ง คราวนี้เข้าไปฝังตัวกับหมอไทย
รวมทั้งรับคำปรึกษาจากผู้บริหารของกรม
จนตกผลึกออกมาสร้างสรรคผลงาน
จิตรกรรมประดับภายในอาคาร และบริเวณ

▲ อรัญ วาณิชกร

▲ เมฆประติมากรรมที่ตกสะเก็ดอ่อน

เสาอาคาร เพื่อติดตั้งสายตาผู้มาเยือนให้
สะดุดและหยุดพิจารณา

“ผมทำหน้าที่ร่างภาพและวางแนวคิด
จากนั้นส่งมอบให้กับจิตรกร 2 ท่าน คือ
ชัย บัวดีดี และ วิเชียร วงศ์กุลลักษณ์
ทำงานตามแนวทางของศิลปินต่อไป
ผลงานประกอบไปด้วยจิตรกรรม
ฝาผนัง บริเวณลอบบี้แสดงเรื่องราวการ
แพทย์แผนไทยที่มีมาแต่อดีตในดินแดน
สุวรรณภูมิ จากสุโขทัย อยุธยา มาถึง
รัตนโกสินทร์ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้า
เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ได้รับการยกย่องให้
เป็นพระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย
เมื่อปี 2558

ส่วนงานจิตรกรรมบนเสามีด้วยกัน
15 ภาพ เป็นภาพที่หมอไทยอยากให้ทราบถึง
องค์ความรู้ในด้านอื่นๆของแพทย์ไทย เช่น
เฉกยา รมยา เพื่อสะกดใจให้ผู้เรียนเมื่อได้
เห็นแล้วอยากศึกษาเชิงลึกต่อไป”

งานออกแบบต้องรับใช้สังคม

“ในงานออกแบบเราต้องคิดถึงใจ
กลุ่มเป้าหมาย หรือผู้บริโภคเมื่อเราคิดถึง
แล้วเราก็ผลักดันส่วนที่เป็นศิลปกรรม

▲ จิตรกรรมประดับเสาอาคาร

งานออกแบบให้ตอบสนองรับใช้สังคม
ในส่วนนั้น
ผมคิดว่าโมเดลที่ทำการแพทย์

แผนไทยนี้ สามารถนำไปบูรณาการกับ
หน่วยงานอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นนวัตกรรม
วิศวกรรม หรืองานที่ยากแก่การเข้าใจ
ผมคิดว่าคอนเทนต์อะไรก็แล้วแต่
ศิลปะสามารถเข้าไปบูรณาการให้เกิดความ
ร่วมสมัยได้อย่างมีความเป็นรูปธรรม
งานบางส่วนที่เราภูมิใจในคุณค่า แต่คน
อื่นเข้าใจยาก เราต้องใช้ศิลปะเข้าไปช่วย
เพื่อให้เขาเข้าใจและซาบซึ้งได้ง่ายขึ้น”
อรัญ กล่าว

โดยมีประติมากรรมหม้อยา วอลลัส
อาร์ต และผลงานจิตรกรรม ที่กรม
พัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์
ทางเลือกเป็นสิ่งยืนยันให้เห็นว่า
**ศิลปะสร้างภาพลักษณ์ใหม่ได้อย่าง
น่าสนใจ** ♀